

Lovforslag nr. L 17. Fremsat den 13. november 1979 af Maisted (FP), Glensgård (FP), Glistrup (FP), Kirsten Jacobsen (FP), Ove Jensen (FP), Askjær Jørgensen (FP) og Thorndahl (FP)

Forslag

til

Lov om kurstabsfradrag for ældre virksomhedslån

§ 1

I § 2 i lov nr. 648 af 19. december 1975 om ændring af ligningsloven, som ændret ved lov nr. 246 af 8. juni 1979 om ændring af ligningsloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 399 af 11. september 1979, udgår i *stk.* 2 ordene »og -tab«, og desuden udgår *stk.* 4-7.

§ 2

Loven har virkning for valutakurstab, der er konstateret fra og med 1. januar 1976.

Bemærkninger til lovforslaget

Lille, råstoffattige Danmarks velstandsudvikling står og falder med en omfattende udenrigshandel. Derfor har mangfoldige danske virksomheder tilgodehavender og gæld i fremmed mønt.

De sidste 19½ års tåbelighedsstyre af landet har derudover affødt, at kapitaldannelsen er blevet for lille – først og fremmest på grund af skatteplyndringen – og at nye og voksende virksomheder følgelig af deres bank er blevet henvist til at tage udenlandske lån.

Valutakurstab er ganske klart driftsomkostninger, som bør kunne fratrækkes under nutidens forhold, uanset at man af filosofiske og teoretiske grunde var af en anden opfattelse, da de nuværende indkomstskattereglers grundstruktur blev udformet i sidste halvdel af det nittende århundrede på et tidspunkt, hvor forholdene på valutamarkederne jo befandt sig i en helt anden ro og stabilitet, end forholdet er nu om dage.

Straks efter, at Hartlings forfængelighed i februar 1975 havde påført landet en socialdemokratisk ødelandsregering, indså fremskridtspartiet, at en række fald i den danske kronens værdi ville blive følgen. Den virksomhed, som havde lånt 1 million i udlandet til at etablere sig for, kunne uforskyldt komme til at betale 1,8 millioner tilbage.

For at redde arbejdspladser foreslog fremskridtspartiet derfor i foråret 1975 fradragsret indført for valutakurstab, se F 216 af 29. april 1975 og genfremsættelsen, L 49 af 23. oktober 1975.

Drøftelserne omkring disse forslag fik også regeringen til at indse det uholdbare i den dagældende lovgivningstilstand. Da man imidlertid ikke kunne bekvemme sig til at stemme for det fremsatte fremskridtsforslag, valgte regeringen i stedet for som L 82 den 21. november 1975 at fremsætte sit eget forslag, hvor man for at hævde sin selvstændighed på forskellige punkter havde forringet fremskridtsforslaget.

En af disse sorte pletter var, at regeringen ikke ville give fradragsret for så vidt angår kurstab på »lån og kreditter, der med hjemmel i valutabestemmelserne er optaget eller ydet som finanslån eller lån optaget ved emission af obligationer i

udlandet«, hvis lån var optaget eller ydet før 1. januar 1976. I skatte- og afgiftsudvalgets betænkning af 12. december 1975 påpegede fremskridtspartiet (under ændringsforslag nr. 4) det urimelige i denne begrænsning, og partiets ordfører udtalte herom i folketinget den 17. december 1975 (Folketingstidende 1975-76 spalte 3388-3390):

»Rundt omkring i de danske småbysamfund er der i de sidste 5-6 år opstået mange nye arbejdspladser, som er blevet finansieret ved, at der har skullet bygges, der har skullet skaffes maskinpark og penge til driftskapital osv. Den lokale bank har med den pengepolitik, der har været ført her i landet, i masser af tilfælde måttet sige til manden, der skulle til at etablere sig: beklager, vi kan ikke yde dig lån, du må søge et finanslån i schweiziske banker, eller hvor det nu har været. Det har simpelt hen været nødvendigt for at modbalancere det solderi, som dette folketing har iværksat ved at køre på hele det store udlandsunderskud, som har præget disse år.

De mennesker, der således har lånt, skal vi sige 1,5 mill. kr. nede i Schweiz til at kunne klare oprettelsen af de arbejdspladser, der kan være helt afgørende for det pågældende småbysamfunds videre trivsel både med direkte beskæftigelse og med underleverandører, og hvad det ellers giver anledning til af aktivitet, skal efter de nugældende regler, hvis kronen bliver devalueret i forhold til schweizerfrancen med måske 40-50 pct., ikke tilbagebetale 1,5 mill. kr., men måske i stedet for 2 mill. kr. eller 2,5 mill. kr. alt efter, hvordan nedskrivningen bliver. Dette ekstra tab på denne million, eller hvad der kan blive tale om, kan ikke fradrages efter gældende regler, og der skal med andre ord tjenes 3 mill. kr. for at kunne klare tilbagebetalingen.

Det vil mange af disse virksomheder ikke kunne klare. Resultatet bliver, at de går nedennom og hjem, og at altså arbejdspladserne forsvinder. Det vil også være noget, der vil være meget udbredt inden for fiskerierhvervet og forskellige andre grupper af erhvervsdrivende, der har etableret sig i

de senere år, og det skyldes udelukkende den dårlige valutapolitik, der er ført.

Nu siger meget skuffende hr. Anders Andersen, at det vil han ikke være med til, fordi de pågældende mennesker har taget hensyn til det, når de har valgt at tage udenlandske finanslån. Ja men hr. Anders Andersen må jo da være klar over, at når de mennesker har taget udenlandske finanslån, så er det af én eneste grund, nemlig at det danske pengesystem ikke har kunnet give dem pengene. Det er ikke noget, de pågældende har kunnet tage i beregning, at der ville komme en ødsleregering som den, der tegnes økonomisk af hr. Per Hækkerup og den nuværende finansminister, eller at der ville komme en inflation som den, vi havde under den gamle regering, at der ville komme en oliekrise osv. Det er derfor helt forkert at sige, at de mennesker, der optog disse lån i 1971, eller hvornår de er optaget, må være forberedt på, at de selv uden skattefradragssret skulle bære de devalueringstab, der kan blive tale om. Derfor holder betragtningen fra hr. Anders Andersens side ikke.«

Imidlertid nedstemte samtlige andre partier i folketinget fremskridtspartiets ændringsforslag, hvorfor den af ministeren foreslåede formulering nu indgår i lovgivningen.

Erfaringerne siden december 1975 har tydeligt vist, at fremskridtsadvarserne også på dette punkt var rigtige. De gentagne kronenedskrivninger i 1976, 1977, 1978 og 1979 har bevirket, at mange virksomheder med finanslån fra før 1. januar 1976 for eksempel i schweizerfrancs nu står på fallittens rand. Derfor kom fremskridtspartiet den 20. januar 1978 igen med sit forslag (L 171), se Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne spalte 5904-5912, 11365 f og 11709 f, tillæg A spalte 3501.

Forslaget genfremsattes påny som L 54 af 24. oktober 1978. Det førstebehandledes den 21. november 1978 (spalte 2663-2675) og skatte- og afgiftsudvalget blev færdigt med at behandle det i begyndelsen af februar 1979. Som følge af udvalgets daværende SV/Lindinger/Steenholdt-baserede flertal nægtede udvalget imidlertid at afgive betænkning, trods kraftig protest fra fremskridtspartiets side. Forslaget bortfaldt derfor med folketingsårets udløb den 2. oktober 1979.

Fremskridtspartiets kraftige argumentation havde dog forinden båret nogen frugt. Skatteministeren fremsatte 15. maj 1979 et lovforslag (L 225), som dog tog en ganske lille smule af brodden af 1975-skandalen. Da fremskridtspartiet aldrig har været noget alt-eller-intet-parti, men til stadighed har stemt for nok så små fremskridt, støttede vi skatteministerens forslag, der herefter blev gen-

nemført som lov nr. 246 af 8. juni 1979, hvorved der tilføjedes nogle nye og udviklede og praktisk ret betydningsløse bestemmelser til 1975-lovens § 2 som nye stykker 4-7.

Ingen tvivl om, at fremskridtsforslaget imidlertid er væsentligt bedre. Det genfremsættes derfor herved. Vedtages det, bliver juni-loven af 1979 overflødig, og derfor er stk. 4-7 foreslået ophævet.

Den partigeistiske prestige hos socialdemokratiet og de andre, der stemte imod fremskridtsforslaget i december 1975 og igen den 1. juni 1978 og i maj 1979 (ændringsforslag nr. 1), må vige af hensyn til den sagligt rigtige løsning, som vil redde de mange arbejdspladser.

Det kan simpelt hen ikke være rigtigt blot af hensyn til partitaktikken at bevare den tilfældige dato 1. januar 1976 som den altafgørende skæringsdag for, om de mange virksomheder fortsat skal kunne bestå eller ej.

Vedrørende forslaget § 2 har forslagsstillerne gjort sig en del overvejelser om, hvorvidt man skulle følge det sagligt rigtige, men administrativt lidt besværlige helt at slette skæringsdagen 1. januar 1976 af lovtæksten, eller man alene skulle tillade fradrag med virkning for eksempel fra indkomståret 1977 eller indkomståret 1979. Da der er en del virksomheder, som vil komme ud i vanskeligheder, hvis man ikke sætter datoen til 1. januar 1976, har forslagsstillerne foretrukket denne ikrafttrædelsesbestemmelse. Det er selvfølgelig ikke noget ultimativt kardinalpunkt, men ikrafttrædelsesbestemmelsen i den foreslåede udformning vil kunne administreres uden besvær, når man bare fastholder, at der ikke er nogen initiativpligt hos skattemyndighederne. Omvendt bliver det selvfølgelig rigtigt, at statsskattedirektoratet bemyndiger de lokale ligningsmyndigheder til at genoptage skatteansættelserne for 1976, hvis der med henvisning til den nye lov kommer begæring herom fra den pågældende skatteyder, eller hvis skattevæsenet selv skulle blive opmærksom på forholdet.

Behovet for at gå helt tilbage til 1976 er så meget større, som højesteret den 28. november 1975 – altså under afslutningen af folketingsbehandlingen om ændrede kurstabsregler – afsagde en principiel dom (den såkaldte Esso-sag). Følgen af dommen, som folketinget ikke var opmærksomt på i 1975, er, at adgangen til kurstabsfradrag for lån optaget før 1. januar 1974 er væsentligt mere vidtstrakt, end ligningsmyndighederne antog, da folketinget i 1975 behandlede ovenstående regeringsforslag. Rækkevidden af højesteretsdommen er usikker, jfr. Skattepolitisk Oversigt 1976 nr. 5 side 4 f og Skattedepartementets rapport af 8. januar 1979 vedrø-

rende skattemæssige fradrag for valutakurstab for lån optaget før 1976 (SKD: VIII. j.nr. 80-12/1978). Også af den grund bør lovgivningsmagten skære igennem og give den eneste rimelige ordning – ubetinget fradrag – gyldighed fra den almindelige skæringsdag på området, 1. januar 1976.

Man kan ikke med rimelighed anføre, at den, der forud for 1976 optog udlandslån, selv måtte indrette sig efter, at der ikke var fradragsbeføjelse. Han var i de fleste tilfælde simpelthen tvunget til at gå den pågældende vej som følge af, at det af VKR-regeringen i 1970 indførte låneloft i danske pengeinstitutter ikke levede ham mulighed for at få sædvanligt banklån herhjemme.

Ej heller kan man med rimelighed anføre, at den pågældende erhvervsvirksomhed har opnået en særlig lav rente ved at låne i udlandet. Renten har såmænd ikke været lavere, end hvad folketinget har tilsikret for eksempel almenyttigt boligbyggeri, og i masser af tilfælde står den ikke i relation til de enorme kurstab, som er blevet lidt.

Over for fremskridtsforslaget er det endelig blev indvendt, at man ikke kan give fradrag til dem, der har lidt de store tab, når man ikke vil beskatte dem, der har haft valutakursgevinster. Dette argument er aldeles hult, når man tager i betragtning, hvad det er for en situation, de pågældende arbejdspladser befinder sig i. Man kan ikke med rimelighed sige, at en given virksomhed skal nægtes fradrag for de tab, man vitterligt har lidt, fordi en helt anden virksomhed et helt andet sted i landet måske har fået en skattefri kursgevinst. Specielt er det ikke rimeligt at rette bebrejdelsen mod fremskridtspartiet, idet fremskridtspartiet i sine lovforslag fra 1975 – som de andre partier ikke ville vide af – gik ind for ligestilling mellem gevinst og tab. Når vi derfor nu er kommet i den

situation, at det rigtige – som foreslået i nærværende forslag – er at tillade tabsfradrag for 1976 og følgende år uden at beskatte gevinster, skyldes det udelukkende, at de andre partier i 1975 endnu ikke havde den fornødne indsigt i problematikken til at følge fremskridtsforslagene, men først nu som andre Per Flovmænd kommer og anerkender, at der er et problem for så vidt angår dem, der har lidt tab. Når man ikke i tide sørgede for, at gevinsterne skulle være skattepligtige, må man sluge den sure pille, at man ikke i dag med tilbagevirkende kraft kan gennemføre en lovgivning, så de indtægter, der blev erhvervet i 1976 og følgende år, nu gøres skattepligtige, når de som følge af den holdning, folketingets øvrige partier tog i 1975, blev gjort skattefrie.

Adgangen til at optage finanslån blev indført i 1968, men først efter indførelsen af låneloftet i 1970 blev ordningen udnyttet i noget nævneværdigt omfang. I årene 1971-75 inkl. blev der optaget finanslån for knap 6 milliarder kroner, hvoraf knap 4 milliarder i schweizerfranc, der jo er den mest dystre valuta i relation til nærværende forslag.

De kurstab, der har været på disse lån, rammes kun for en vis dels vedkommende af begrænsningen af fradragsretten. Dels reddes en del hjem via Esso-dommen, dels er en del af kurstabene (med mindre beløb) konstateret allerede før 1. januar 1976. Endelig er forholdet det, at man har betragtet det som nye lån, hvis den pågældende virksomhed formelt har skiftet ejer – modsat de mange tilfælde, hvor der har været tale om en ren låneforlængelse med samme debitor. Tilbage er en gruppe, som tilfældigt og vilkårligt bliver ramt af den meget strenge fradragsnægtelse, som det er nærværende forslags mål at komme til livs.